

พันธกิจ พันธกร และพันธกิจวิทยา
(MISSION, MISSIONARY AND MISSIOLOGY)

สมพงศ์ โปธิคม

อาจารย์อาร์ท

(Miss Jane Arp)

มีมิชชันนารีบางท่านได้ช่วยงานด้านคริสเตียนศึกษาเป็นระยะเวลาสั้น ๆ โดยเฉพาะช่วงที่ศูนย์ศึกษาคริสเตียนบริการ (Christian Service Training Center) ได้เข้าไปเป็นแผนกหนึ่งของวิทยาลัยพระคริสตธรรม นักศึกษา CSTC เรียนคริสเตียนศึกษาเป็นวิชาบังคับสองวิชา และเรียนวิชิสอนเด็กอนุบาล (pre-school) ด้วย เพราะหลายคริสตจักรไม่มีเงินจ้างศิษยาภิบาล ดังนั้นเมื่อคริสตจักรเปิดบริการด้านอนุบาลทำให้มีรายได้เข้าคริสตจักร

มีนักศึกษาบางคนของ CTSC ที่เรียนวิชาคริสเตียนศึกษาได้ไปเป็นครูสอนในโรงเรียนเครือข่ายคริสตจักรในประเทศไทย

นักศึกษารุ่นบีดี (B.D. คือ M.Div. สมัยนี้) บางคนเรียนวิชาบังคับแล้ว ยังเลือกเรียนวิชาเลือกหลายวิชา เท่าที่อาจารย์อาร์ทจำได้ก็มี ศจ.สุเนตร โดกะหุด และ ศจ.บุญส่ง แดงเรือน เป็นต้น

แผนกคณตรีคริสตจักรของวิทยาลัยพระคริสตธรรม มีหลักสูตรให้นักศึกษาเรียนวิชาคริสเตียนศึกษาด้วย เป็นนโยบายของวิทยาลัยพระคริสตธรรม ที่จะให้นักศึกษาทุกแผนกได้มีโอกาสเรียนวิชาคริสเตียนศึกษา

งานหลักของอาจารย์อาร์ทที่วิทยาลัยพระคริสตธรรมคือสอนวิชาคริสเตียนศึกษา แต่ทางวิทยาลัยได้มอบหมายงานด้านอื่นให้ทำด้วย เช่น ในการเขียนวิทยานิพนธ์ นักศึกษาต้องใช้พิมพ์ดีด เพราะอาจารย์มีประสบการณ์เกี่ยวกับงานเลขานุการมาก่อน ทางวิทยาลัยมอบให้อาจารย์รับผิดชอบเรื่องพิมพ์ดีด

อาจารย์อาร์ทไปติดต่อโรงเรียนพิมพ์ดีดในเชียงใหม่ เพื่อให้นักศึกษาไปเรียนพิมพ์ดีด ทางโรงเรียนพิมพ์ดีดไม่ค่อยได้วัดผลการพิมพ์ คือเกี่ยวกับความแม่นยำและอัตราเวลาพิมพ์ การเรียนวิชานี้ นักศึกษาได้คะแนน ดังนั้นต้องมีวิธีวัดผล การส่งนักศึกษาไปเรียนอาจารย์อาร์ทต้องไปตรวจดูเป็น

บางครั้งบางคราว ว่าไปเรียนจริงหรือเปล่า จากนั้นจะทำการวัดผล ดูความแม่นยำในการพิมพ์ และวัดความเร็วด้วยข้อความในการพิมพ์วัดผล อาจารย์เอามาจากอีกโรงเรียนหนึ่ง การเรียนพิมพ์ดีดภาษาไทยเป็นวิชาบังคับ แต่โรงเรียนพิมพ์ดีดก็สอนให้ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

ในการพิมพ์วิทยานิพนธ์หรือพิมพ์รายงานประจำทอม ถ้าให้นักศึกษามีพิมพ์ดีดเป็นของตัวเอง ในแง่การเงิน นักศึกษาสู้ไม่ไหว ทางวิทยาลัยจึงเรียกรไปยังนักธุรกิจคริสเตียนในกรุงเทพฯ ขอบริจาคเครื่องพิมพ์ดีด อาจารย์เป็นคนร่างระเบียบในการใช้เครื่องพิมพ์ดีด

เมื่อทางวิทยาลัยมีเครื่องพิมพ์ดีดภาษาไทยหลายเครื่อง อาจารย์อาร์พเริ่มเรียนเทคนิคของเครื่องพิมพ์ อาจารย์พยายามหัดพิมพ์ภาษาไทยแต่พิมพ์ไม่คล่อง การเรียนรู้เทคนิคเครื่องพิมพ์ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อใช้ความรู้สอนนักศึกษา

ในเวลาต่อมาเมื่อวิทยาลัยพระคริสตธรรมเป็นคณะศาสนศาสตร์สังกัดมหาวิทยาลัยพายัพและทางมหาวิทยาลัยมีภาควิชาบริหารธุรกิจ ดังนั้นภาควิชาบริหารธุรกิจ จึงรับผิดชอบในการสอนพิมพ์ดีด แต่อาจารย์อาร์พยังรับผิดชอบดูแลให้นักศึกษาเขียนวิทยานิพนธ์ให้ถูกต้อง พิมพ์ให้ถูกต้องฟุตโน้ตต้องเรียบร้อย ต้องพบปะกับนักศึกษาคณะหลายครั้ง

ในวันสุดท้ายคือนักศึกษาออกฝึกงานภาคสนามตามคริสตจักรต่าง ๆ มีสิ่งหนึ่งที่เขาเหล่านั้นประสบคือเรื่องการเงิน แน่นอจนชาวไร่ชาวนารายได้ไม่มาก เงินถวายทรัพย์จึงน้อย แต่อีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้การถวายลดลงคือการเงินของคริสตจักรไม่รัดกุม บกพร่องรั่วไหล ดังนั้นคณะศาสนศาสตร์จึงเห็นว่าควรมีหลักสูตรสอนการทำบัญชีให้นักศึกษา เพื่อนักศึกษาจะได้นำความรู้ไปสอนแก่สมาชิกในคริสตจักร รวมทั้งวิธีการนำเงินไปฝากธนาคาร แน่นอสมัยก่อนการธนาคารไม่แพร่หลายและเจ้าหน้าที่คริสตจักรไม่คุ้นเคยกับระบบธนาคาร

เมื่อเวลาผ่านไป ทางธนาคารขยายสาขามากขึ้นและเจ้าหน้าที่คริสตจักรหลายคนมีรถจักรยานยนต์จึงไม่มีปัญหาในการนำเงินถวายไปฝากธนาคาร คณะศาสนศาสตร์ได้เปิดสอนหลักสูตรการเงินของคริสตจักร และรวมวิชาฉันท์ภาระไว้ในหลักสูตรนี้ด้วย อาจารย์อาร์พสอนวิชานี้ประมาณสิบปีที่แล้วเลิกสอน เพราะสภาพของประเทศไทยเปลี่ยนไปธนาคารเป็นที่คุ้นเคยกับคนส่วนมาก

การมีโอกาสสอนวิชาอื่น ๆ นอกจากคริสเตียนศึกษาทำให้การดำเนินชีวิตเป็นสิ่งที่น่าสนใจมากขึ้นเมื่อได้รับมอบหมายภาระหน้าที่ และอาจารย์คิดว่าปฏิบัติได้ ท่านทำด้วยความยินดี

ตามที่ได้กล่าวแล้วตอนต้นว่าศูนย์ศึกษาคริสเตียนได้เปิดหลักสูตรสอนครูอนุบาล การสอนชั้นอนุบาลมันมีมากกว่าการสอนคริสเตียนศึกษา ก็ต้องสอนวิธีอ่าน สอนวิธีคิดเลขอย่างง่าย ๆ จะสอนอย่างไรจึงจะเป็นที่สนใจของเด็กตัวเล็ก ๆ

ส่วนมากถ้าถามนักศึกษาศูนย์ศึกษาครีสเตียนบริการว่าชอบวิชาคณิตศาสตร์ไหม คำตอบที่ได้รับคือไม่ชอบ ถ้าถามต่อไปว่า ทำไมไม่ชอบ ส่วนมากจะตอบว่า การเรียนครั้งแรกไม่เป็นที่ประทับใจ ดังนั้นการสอนเด็กให้เรียนเลขครั้งแรกจึงเป็นสิ่งสำคัญมาก อาจารย์มีหนังสือคู่มือการสอนเลขแบบง่าย ๆ ท่านพยายามประยุกต์หนังสือเล่มนั้นให้เข้ากับสภาพของเมืองไทย เป็นเรื่องที่น่าสนใจมากในการนำความคิดดังกล่าวมาใช้ในบริบทของคนไทย

เช่นเดียวกันในการสอนอ่านหนังสือ นักเรียนไม่จำเป็นต้องอ่าน A B C แต่ต้องรู้จัก ก ข ค อาจารย์อาร์พมีหนังสือสอนวิธีการอ่านหนังสือ โดยความช่วยเหลือของเพื่อนร่วมงาน ท่านได้นำหนังสือดังกล่าวมาประยุกต์ในบริบทของไทย

การทำงานต่าง ๆ อาจารย์อาร์พเรียนรู้หลายอย่าง ทำให้ชีวิตไม่น่าเบื่อ มีความตื่นเต้น มีสิ่งที่น่าสนใจหลายอย่าง

ตามที่ได้กล่าวแล้วข้างต้น เหตุผลที่ทางคณะศาสนศาสตร์ได้เชิญอาจารย์อาร์พ เป็นอาจารย์ประจำคณะเพราะวิทยาลัยพระคริสตธรรมสมัยนั้นกำลังดำเนินเรื่องขอรับรองวิทยฐานะ จากสมาคมวิทยาลัยพระคริสตธรรมของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

เมื่อเริ่มต้นวิทยาลัยพระคริสตธรรม คณะอาจารย์ส่วนมากเป็นมิชชันนารีเป็นนโยบายของวิทยาลัยพระคริสตธรรมที่จะให้คณาจารย์ส่วนใหญ่เป็นคนไทย การที่จะเป็นอาจารย์สอนวิทยาลัยพระคริสตธรรม คนที่จบการศึกษาในประเทศต้องไปศึกษาต่อในต่างประเทศ ส่วนมากไปเรียนในแถบประเทศตะวันตกไม่ได้อยู่ในบริบทของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ดังนั้น สมาคมวิทยาลัยศาสนศาสตร์แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จึงตกลงตั้งสถาบันสอนปริญญาโททางศาสนศาสตร์ (Graduate School of Theology) สำหรับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ขึ้น เช่น ศจ.สารานุกวงแหวน ไปเรียนต่อปริญญาโท (M.Th.) ที่ประเทศฟิลิปปินส์และศจ.ดร.บุญรัตน์ บัวเย็น ไปเรียนต่อปริญญาโท (M.Th.) ที่สิงคโปร์ แล้วทั้งสองคนกลับมาเขียนวิทยานิพนธ์ที่เมืองไทย โดยอาจารย์อาร์พได้รับการแต่งตั้งให้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาในการเขียนวิทยานิพนธ์

วิทยาลัยพระคริสตธรรมในประเทศพม่า เป็นวิทยาลัยพระคริสตธรรมที่เข้มแข็งมาเป็นเวลานาน ต่อมารัฐบาลพม่าเข้มงวดเรื่องมิชชันนารีเข้าประเทศ และคนพม่าที่จบจากพระคริสตธรรมจะไปศึกษาต่อต่างประเทศก็ลำบากสมาคมวิทยาลัยพระคริสตธรรมในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีความเป็นห่วงเรื่องนี้มาก วิทยาลัยพระคริสตธรรมในพม่าอาจจะไม่ได้รับรองวิทยฐานะจากสมาคม

เนื่องจากรัฐบาลพม่าต้องการเงินตราต่างประเทศ จึงออกระเบียบว่าชาวต่างประเทศจะเข้าไปท่องเที่ยวได้ไม่เกินหนึ่งอาทิตย์ บรรดาคณาจารย์ของวิทยาลัยพระคริสตธรรมในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จึงผลัดเปลี่ยนกันไปสอน นักศึกษาวิทยาลัยพระคริสตธรรมในประเทศพม่าคนละหนึ่งอาทิตย์

คณาจารย์จากวิทยาลัยพระคริสตธรรมเชียงใหม่ที่ได้รับเลือกให้ไปสอนมี ศจ.ดร.จอห์น แฮมลิน ศจ.ดร. กมล อาระยะประทีป และอาจารย์อาร์พ

ในการเดินทางไปทำพันธกิจที่ประเทศพม่า อาจารย์อาร์พสอนคริสเตียนศึกษาแก่นักศึกษาศรี ชั้นปริญญาโทสามคน ภาษาอังกฤษของทั้งสามคนดีมาก ดังนั้นท่านจึงชอบตำราไปหลายเล่ม และใช้เวลาส่วนมากเป็นที่ปรึกษา (Mentor) แต่เมื่อได้รับวิชาแบบท่องเทียวก็ต้องไปท่องเทียวบ้าง จะใช้เวลาทั้งหมดกับนักศึกษาไม่ได้ ก่อนเดินทางกลับอาจารย์จะมอบหมายการบ้านให้ และทิ้งตำราไว้ที่พม่า นักศึกษาจะส่งการบ้านให้ไปตรวจที่เชียงใหม่ บางทีการบ้านหาย ในการเดินทางครั้งต่อไปอาจารย์จะนำกระดาษสำหรับพิมพ์ดีด และกระดาษอัดสำเนา (copy) ไปด้วย เพราะทั้งสองอย่างหายากมากในประเทศพม่าสมัยนั้น ถ้าส่งต้นฉบับไปแล้วหากกลางทางนักศึกษายังมีสำเนาอยู่กับตัว

ในที่สุดมีนักศึกษาศรีพม่าสามคน เรียนจบปริญญาโททางคริสเตียนศึกษา คนหนึ่งเป็นอาจารย์สอนคริสเตียนศึกษาที่อินแดน (Insein) อีกคนเป็นอาจารย์สอนที่วิทยาลัยพระคริสตธรรมของ เมธอดิสต์ คนที่สามทำงานแผนกคริสเตียนศึกษาผลิตอุปกรณ์คริสเตียนศึกษา อาจารย์อาร์พเดินทางไปพม่าหลายครั้งเป็นมิตรที่ดีกับนักศึกษาทั้งสามคน และคนอื่น ๆ ที่วิทยาลัยพระคริสตธรรมในประเทศพม่า ซึ่งคอยช่วยเหลืออำนวยความสะดวกให้ ประสบการณ์ในประเทศพม่าอาจารย์ถือว่าเป็นโบนัส ในการทำงานด้านคริสเตียนศึกษาในประเทศไทย เป็นสิ่งที่จดจำไม่ลืมกระทั่งทุกวันนี้

อาจารย์อาร์พทำงานในประเทศไทย ตั้งแต่ปี ค.ศ.1951-1987 บางสิ่งบางอย่างจำกัด (frustration) แต่ความชื่นชมยินดีและความสมหวัง มีมากกว่า frustration (ทำอะไรไม่ได้ดังใจ)

เมื่อปลดเกษียณแล้วไปอยู่ที่พลาซ่าเดลมอนเต้ (Plaza Del Monte) เมืองซานตาเฟ รัฐนิวเม็กซิโก ในปี ค.ศ.1987 แต่จิตใจยังไม่พร้อมจะปลดเกษียณ จึงอาสาสมัครเป็นครูสอนโรงเรียนชั้นมัธยมปลายที่ (Wasatch Academy) ลอสเจอะเคเดมีเมืองเม้าท์เพลแซนต์ (Mt. Pleasant) รัฐยูทาห์ เป็นโรงเรียนที่มีความสัมพันธ์กับเพรสไบทีเรียนหลังจากทำงานได้สองปี จึงตระหนักว่าตัวเองไม่สามารถสื่อสารสัมพันธ์กับนักเรียนชั้นมัธยมปลายในประเทศสหรัฐอเมริกาเหมือนพูดกันคนละภาษา

พอดีในปี ค.ศ.1989 ทางบ้านพักรับรองคริสเตียน (Bangkok Christian Guest House) ในกรุงเทพฯ เปิดรับสมัครผู้ช่วยผู้จัดการอาจารย์อาร์พจึงสมัครมาทำงาน อาจารย์ชอบงานที่ทำแต่กรุงเทพฯ เป็นเมืองใหญ่ การจราจรแออัดไม่เหมือนเชียงใหม่ ดังนั้นอาจารย์ปลดเกษียณครั้งที่สองกลับไปอยู่ที่ซานตาเฟตามเดิม

ที่ซานตาเฟอาจารย์เป็นสมาชิกของคริสตจักรที่ 1 เพรสไบทีเรียนแห่งซานตาเฟ เป็นคริสตจักรโปรเตสแตนต์ที่เก่าแก่ที่สุดในรัฐนิวเม็กซิโก อาจารย์เป็นกรรมการมิชชันนารีและกรรมการคริสเตียน

ศึกษาของคริสตจักร กรรมการคริสเตียนศึกษาแบ่งออกเป็นสองอนุกรรมการหนึ่งในสองอนุกรรมการ นั้นร่างหลักสูตรสำหรับชั้นผู้ใหญ่

กรรมการมิชชันของคริสตจักรดำเนินนโยบายตามคริสตจักรภาคซานตาเฟ คือในปัจจุบันนี้เน้นเรื่องลาติน อเมริกา อาจารย์และคณะกรรมการได้เดินทางไปชายแดน ประเทศสหรัฐอเมริกาและแม็กซิโกที่เมืองเอลปาโซ (El Paso) ในรัฐเท็กซัสและเมืองวอเฮ้ (Juarez) ในประเทศแม็กซิโก เพื่อศึกษาปัญหาชายแดนและพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับพี่น้องคริสเตียนในประเทศแม็กซิโก ได้พูดถึงโรงงานอุตสาหกรรมที่ย้ายไปอยู่เมืองชายแดน คือเมืองแมคคิลาดอราส (Maquiladoras) ในภาษาสเปน หมายถึงโรงงาน คณะกรรมการมีความห่วงใยเรื่องนี้

อีกกิจกรรมหนึ่งที่อาจารย์อาร์พากำลังกระทำอยู่ คือเป็นสมาชิกของ The League of Women Voters ในภาษาไทยอาจจะเรียกว่า องค์การสตรีลงคะแนนเลือกตั้ง องค์การนี้จะศึกษาเรื่องการเมืองและพยายามมีอิทธิพล ต่อนโยบายของรัฐบาล แล้วส่งเสริมให้คนลงคะแนนเสียง เลือกตั้งคนดีที่สุดเป็นเจ้าหน้าที่ในรัฐบาล

ในสมัยที่เรียนชั้นมัธยมปลายและวิทยาลัย อาจารย์สนใจในวิชารัฐศาสตร์ แต่ขณะที่อยู่เมืองไทยต้องทำหน้าที่มิชชันนารี จะไปยุ่งเกี่ยวกับการเมืองไทยเป็นการไม่สมควรเมื่อกลับไปอยู่สหรัฐอเมริกาในฐานะเป็นพลเมืองคนหนึ่งของประเทศต้องสนใจว่ารัฐบาลกำลังทำอะไร